

Valjevo: Radnici Gorenja traže jednake uslove rada kao u Sloveniji

Ustaljena je praksa multinacionalnih kompanija da se što veći deo proizvodnih procesa izmesti u zemlje kapitalističke periferije, kako bi se što više uštedelo na plaćanju radnika, a samim tim i značajno uvećao profit. Srbija, kao jedna od zemalja evropske periferije je od ulaska u kapitalističku tranziciju postala vrhunska destinacija za strane investitore, koji po povlašćenim tržišnim uslovima ili čak besplatno dobijaju parcele za izgradnju fabrika, kao i enormne subvencije koje se često mere u desetinama hiljada evra po radnom mestu.

To znači da strani investitori zapravo bivaju plaćeni od strane srpske vlasti za svako radno mesto i da plate koje radnici dobijaju u toku jednog značajnog vremenskog perioda nisu trošak investitora već praktično dolaze iz državnog budžeta. Ovo je u suštini san snova svake kompanije, da zemljište i radnike dobije za džabe a da sav profit zadrži za sebe. Jedan od ovakvih primera je kompanija Gorenje.

U valjevskoj fabrici Gorenje, radnici proizvode tehničku robu koja se po povlašćenim uslovim bez carina izvozi na rusko tržište, struja koju fabrika troši je drastično jeftnija nego ona u Evropskoj Uniji, a takse koje kompanija plaća u Srbiji su takođe značajno niže od evropskih. Uprkos tome što su troškovi Gorenja u Srbiji drastično manji od njihove fabrike u slovenačkom Velenju, srpski radnici imaju čak tri puta manje plate.

Iz ovog razloga, radnici valjevskog Gorenja su [ispostavili zahteve](#) upravi kompanije za izjednačavanjem plata sa njihovim slovenačkim kolegama. Sindikat Nezavisnost je pozvao ostala

dva sindikata prisutna u fabrici na dogovore oko načina borbe za izjednačavanje plata, međutim ne treba imati neka značajna očekivanja od tih dogovora jer hijerarhijski i birokratski, tzv. "žuti" sindikati poput Nezavisnosti retko kada uspevaju da se zaista izbore za poboljšanje radnih uslova, budući da su ograničeni legalističkim metodama borbe poput štrajkova upozorenja i delimične obustave rada. Jedini način da se velike kompanije poput Gorenja zaista primoraju na ispunjenje radničkih zahteva, jeste potpuno paralisanje rada kompanije, kroz štrajk do ispunjenja zahteva.

Žuti sindikati uglavnom nastoje da se izbore za mizerne mrvice poboljšanja radnih uslova i da to predstave kao važnu radničku pobedu, budući da nemaju ni hrabrosti ni volje da se zaista bore za interese radnika.

Ostaje da vidimo da li će se i na koji način radnici Gorenja boriti i izboriti za poboljšanje radnih uslova ali im svakako želimo da se pre svega organizuju direktno demokratski kako bi eliminisali mogućnost za izdaju štrajka i sabotazu od strane korumpiranih sindikalnih vođa.